

СУТНІСТЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Рублик Ю.О.

студентка. гр. ТКМ-51

Бичков Я.М.

к.т.н., доцент

Маніна Л.І.

к.т.н., доцент

Кафедра технічного забезпечення харчових виробництв і торгівлі

Полтавський університет економіки і торгівлі

м. Полтава

Психологічна безпека – це стан психологічної захищеності, а також здатність людини і середовища протидіяти несприятливим зовнішнім та внутрішнім факторам. Система психологічної безпеки людини складається з наступних аспектів:

- стан суспільної свідомості, у якому суспільство в цілому і кожна окрема особистість сприймають існуюче життя як адекватне й надійне, оскільки воно створює реальні можливості для задоволення природних і соціальних потреб громадян сьогодні й дає їм впевненість у майбутньому;

- певний стан захищеності психіки особистості від дії різноманітних інформаційних факторів, які перешкоджають або утруднюють формування й функціонування адекватної інформаційно-орієнтовної основи соціальної поведінки людини в цілому і життєдіяльності в суспільстві, а також адекватної системи її суб'єктивного (особистісного) ставлення до навколишнього світу й самого себе;

- складне структуроване психологічне утворення, що припускає розгляд психологічної безпеки як цілісної системи процесів, результатом яких є відповідність потреб, цінностей, можливостей суб'єкта відбитим характеристикам реальної дійсності;

- багаторівнева динамічна система, що визначає рівень захищеності психіки людини, її здатність підтримувати оптимальний рівень функціонування, усувати виникаючі зовнішні й внутрішні загрози і можливість збереження на досить стійкому дієздатному рівні.

Складовими психологічної безпеки є протиріччя між цінностями (можливостями) суб'єкта й відбитими у свідомості суб'єкта характеристиками реальної дійсності. Функціонування психологічної безпеки відбувається як процес емоційно-ціннісного відбиття, результатом якого є сукупність порівнюваних суб'єктом еталонних і реальних образів соціальних об'єктів, явищ і ситуацій, що визначають наявність і рівень прояву протиріч між цінностями (можливостями) суб'єкта і відбитих характеристик реальної дійсності.

Психологічну безпеку можна класифікувати за багатьма ознаками, наприклад:

- за охопленням людей (психологічна безпека об'єднань людей, груп людей, окремих людей);
- за віком (психологічна безпека дітей, юнаків, дорослих людей, людей похилого віку);
- за видами діяльності (психологічна безпека працівників освіти, науковців, робітників, підприємців, селян та ін.);
- за умовами діяльності ((психологічна безпека військовослужбовців під час повсякденної життєдіяльності, під час виконання службово-бойових завдань в особливих (екстремальних) умовах та ін.). Може бути багато інших ознак.

Психологічна безпека військовослужбовців під час повсякденної життєдіяльності позначається категорією «базова психологічна безпека».

Базова психологічна безпека особового складу – це стан психологічної захищеності, за якого сформований рівень морального духу і морально-психологічного стану військовослужбовців дає можливість успішно долати зовнішні і внутрішні загрози та забезпечує надійне і ефективне функціонування всіх структурних компонентів їх психіки під час повсякденної життєдіяльності.

Базовий психологічний захист особового складу – це система захисної дії об'єктивної дійсності та особистого механізму психологічного захисту військовослужбовців, яка забезпечує надійне функціонування психіки особового складу під час повсякденної життєдіяльності та виконання службово-бойових завдань у надзвичайних умовах на рівні відповідності характеристик

суспільного буття і суспільної свідомості характеристик суспільного буття і суспільної свідомості їх еталонним зразкам та інтересам особового складу в результаті раціонально-ціннісного відбиття реальної дійсності особистісних якостей.

Базові психологічні втрати особового складу – це негативні зміни структурних компонентів психіки особового складу у разі виявлення невідповідностей предметної дійсності, суспільного буття, суспільної свідомості та особистісних якостей еталонним зразкам та інтересам військовослужбовців, які понижують якість службової діяльності особового складу під час повсякденної життєдіяльності.

Психологічна безпека військовослужбовців під час виконання службово-бойових завдань в особливих (екстремальних) умовах позначається категорію “ситуаційна психологічна безпека”.

Ситуаційна психологічна безпека особового складу – це стан психологічної захищеності, за якого сформований рівень морального духу і морально-психологічного стану військовослужбовців дає можливість успішно долати різноманітні психологічні загрози та забезпечує надійне і ефективне функціонування всіх структурних компонентів їх психіки під час виконання службово-бойових завдань в особливих (екстремальних) умовах.

Ситуаційна психологічна безпека особового складу розділяють на реальну і прогнозовану.

Реальна ситуаційна психологічна безпека – це психологічна безпека особового складу, досліджена в ході чи після виконання службово-бойових завдань в особливих (екстремальних) умовах.

Прогнозована ситуаційна психологічна безпека – це психологічна безпека особового складу, досліджена перед виконанням службово-бойових завдань у надзвичайних (екстремальних) умовах.

Література

1. Бенеш Г. Психологія: dtv-Atlas: Довідник: Пер. з нім. – К.: Знання-Прес, 2007.- 510 с.:іл.